

Юридичні науки

УДК 342:364:355.11(043.3)

Садовська Світлана Анатоліївна

студентка

Київського національного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ПРОБЛЕМИ ВИПЛАТИ ЩОРІЧНОЇ РАЗОВОЇ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ ДО 5 ТРАВНЯ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ

***Анотація.** В статті аналізуються колізії українського законодавства, які призводять до позбавлення права ветеранів війни на отримання щорічної разової грошової допомоги до 5-го травня у встановленому Законом розмірі, а також встановлюються шляхи забезпечення виконання державою соціальних гарантій передбачених Конституцією та законодавством України.*

***Ключові слова:** щорічна разова грошова допомога до 5 травня, соціальний захист, соціальні гарантії, пільги, ветерани війни, учасники бойових дій, учасники війни.*

Постановка проблеми. У 1998 році законодавці прийняли рішення щодо покращення соціального захисту ветеранів війни, та до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (3551-12) було внесено зміни відповідно до яких перелік пільг та допомог ветеранам війни було поповнено ще одним видом допомоги, таким як щорічна разова грошова допомога до 5 травня, яка має виплачуватися один раз на рік перед святом Перемоги у Другій світовій війні та обчислюватись у мінімальних пенсіях за

віком. Але за 20 років свого існування дана норма жодного разу не працювала в розмірах визначених Законом (3551-12).

Спроби учасників бойових дій захистити свої права у суді закінчуються відмовою у задоволенні їх позовів. І причиною такої негативної судової практики у більшості випадків є те, що судді просто не вірно застосовують законодавчі норми, що регулюють виплату цієї допомоги.

Мета статті. Провести аналіз законодавчих норм, якими встановлюється право ветеранів війни на отримання щорічної разової грошової допомоги до 5 травня та виявити причини, що призводять до позбавлення ветеранів війни права на отримання цієї допомоги у встановленому Законом розмірі. Дослідити законодавчі норми та визначити якими саме нормами права має регулюватися виплата вищезазначеної допомоги.

Виклад основного матеріалу. Проведений аналіз судової практики з питань виплати ветеранам війни допомоги до 5 травня за 2015-2019 роки показав, що майже всі судові рішення мають однакову аргументацію, а саме:

Суди погоджуються, що з урахуванням Рішення Конституційного Суду України №10-рп/2008 від 22.05.2008 р. на сьогоднішній день діє норма Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (3551-12) в редакції 1998 року, яка передбачає виплату щорічної разової грошової допомоги до 5 травня у розмірі, що визначається у мінімальних пенсіях за віком.

Але Законом України від 28.12.2014 року "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин"(79-8), який набув чинності 01.01.2015 р., розділ VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України(2456-6) було доповнено пунктом 26, відповідно до якого норми і положення статей 12, 13, 14 та 15 Закону (3551-12) застосовуються у порядку та розмірах встановлених Кабінетом Міністрів

України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного страхування.

Тобто національні суди погоджуються, що наразі діють два нормативно-правові акти Бюджетний кодекс України (2456-6) та Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (3551-12), які мають однакову юридичну силу, проте по-різному встановлюють розмір щорічної разової грошової допомоги до 5 травня ветеранам війни. Тому вирішуючи питання який же саме правовий акт підлягає застосуванню, суди посилаються на пункт 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України №4-зп від 03.10.1997 року, у справі про набуття чинності Конституцією України де зазначено, що конкретна сфера суспільних відносин не може бути водночас врегульована однопредметними нормативними актами однакової сили, які за змістом суперечать один одному. Тому звичайною є практика, коли наступний у часі акт містить пряме застереження щодо повного або часткового скасування норм попереднього акту. А у випадку відсутності такого застереження то з прийняттям нового акта, якщо інше не передбачено самим актом, автоматично скасовується однопредметний нормативний акт, який був прийнятий раніше [6].

У своїх рішеннях суди зазначають, що враховуючи те що Закон України від 28.12.2014 р. "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин" (79-8) був прийнятий пізніше Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (3551-12), то в даному випадку, підлягають застосуванню норми Закону України від 28.12.2014 р. "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин"(79-8), які до цього часу неконституційними не визнавались.

Також судами наголошується, що відповідно до правової позиції Конституційного Суду України, яка була викладена у Рішенні №20-рп/2011 від 26.11.2011 року, передбачені законами України соціально-економічні права не є абсолютними. І механізм реалізації цих прав може бути змінений державою, зокрема, через неможливість їх фінансового забезпечення... [10].

Отже, все вищезазначене було і є підставами для відмов судами у задоволенні позовних вимог ветеранів війни.

Спробуємо розібратися наскільки правомірною є така позиція національних судів України при вирішенні питань щодо застосування норм права, якими передбачена щорічна разова грошова допомога до 5 травня.

Порядок внесення змін до законів, якими регулюється соціальний захист ветеранів війни

Майже всі національні суди при розгляді справ пов'язаних з виплатою щорічної разової грошової допомоги до 5 травня у своїх рішеннях посилаються на пункт 26 Перехідних положень Бюджетного кодексу України (2456-6) в якому по-іншому регулюється виплата цієї допомоги ніж того передбачає Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (3551-12).

Отже, питання чи можна шляхом внесення змін до Перехідних положень Бюджетного кодексу України (2456-6) зупиняти чи змінювати дію інших законів України, є як ніколи актуальним.

Конституція України (254к/96-ВР) прийняття законів відносить до виключних повноважень Верховної Ради України, як до єдиного законодавчого органу, при цьому, не надаючи кодексам (зокрема Бюджетному) вищої юридичної сили стосовно інших Законів [1, ч.3 ст.85].

Бюджетний кодекс України (2456-6) відповідно до його преамбули, визначає правові засади функціонування бюджетної системи, її принципи,

основи саме бюджетного процесу і міжбюджетних відносин, а також встановлює відповідальність за порушення бюджетного законодавства [2, с. 1].

Закріплений перелік правовідносин, які регулюються Бюджетним кодексом є вичерпним, отже, правовідносини в інших сферах, крім бюджетної, цим кодексом не регулюються, а тому, ним не можуть вноситися зміни, зупинятися дія чинних Законів України, а також встановлюватися інше (додаткове) правове регулювання відносин, що є предметом інших Законів України.

Таким чином, Верховна Рада України не повноважна при внесенні змін до Бюджетного кодексу України (2456-6) включати до нього положення про внесення змін до чинних законів України, зупиняти дію окремих законів України та/або будь-яким чином змінювати визначене іншими законами України правове регулювання суспільних відносин.

Аналогічну позицію висловив і Конституційний Суд України у своєму Рішенні №10-рп/2008 від 22.05.2008 року (справа щодо предмету та змісту Закону України про Державний бюджет) наголосивши, що у разі необхідності зупинення дії законів, внесення до них змін і доповнень, визнання їх недійсними мають використовуватися виключно окремі закони [9].

Також вважаю за необхідне надати роз'яснення стосовно частини Бюджетного кодексу України (2456-6), як нормативно-правового акту, до якої Законом України від 28.12.2014 року "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин" (79-8) були внесені зміни відносно виплати щорічної разової грошової допомоги до 5 травня.

Як зазначалося вище ці зміни були внесені до пункту 26 Розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" цього кодексу, але наскільки це є правомірним?

Відповідно до Методичних рекомендацій Апарату Верховної Ради України “Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки” прикінцеві та перехідні положення - це частина нормативно-правового акту, якою зазвичай його завершують [13].

У прикінцевих положеннях зазначається: термін набрання чинності цим законом; встановлюється термін, протягом якого Кабінет Міністрів України має забезпечити прийняття нових та приведення у відповідність із законом чинних підзаконних актів органів виконавчої влади [13].

Перехідні положення закону - це положення, які передбачають дію протягом певного часу після набрання чинності новим законом окремих положень старих законодавчих актів, які в принципі після появи нового закону мають втратити чинність [13].

Тобто, Закон України “Про соціальний захист ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12) та Бюджетний кодекс України (2456-6) - це два зовсім різних нормативно-правових акта з різною сферою регулювання, а тому вони жодним чином не можуть своїми нормами, а тим паче нормами свої Перехідних положень, підміняти дію один одного, змінювати чи скасовувати дію іншого акта з іншим предметом регулювання.

Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері соціального захисту

Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову [1; ст.6].

Метою такого поділу є, зокрема, розмежування повноважень між різними органами державної влади, що означає самостійне виконання кожним із них своїх функцій та здійснення повноважень відповідно до Конституції та законів України.

Згідно з правовою позицією Конституційного Суду України, викладеною в Рішенні від 24 червня 1999 року № 6-рп/99 у справі про фінансування судів,

метою функціонального поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову є розмежування повноважень між різними органами державної влади та недопущення привласнення повноти державної влади однією з гілок влади [7].

Отже, принцип розмежування влади справедливо вважають гарантією політичної свободи і всі державні органи мають його дотримуватися.

Згідно зі статтею 75 Конституції (254к/96-ВР) єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України. До виключних повноважень парламенту належить, зокрема, прийняття законів України [1, ст. 85].

Конституційний Суд України у своїх рішеннях неодноразово вказував на те, що повноваження єдиного органу законодавчої влади в Україні не можуть передаватись іншим органам чи посадовим особам (Рішення від 14 грудня 2000 року № 15-рп/2000 та від 17 жовтня 2002 року № 17-рп/2002).

Кабінет Міністрів України, в свою чергу, є вищим органом у системі органів виконавчої влади, який у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, а також указами Президента України та Постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, видає постанови і розпорядження в межах своєї компетенції [1; ст. ст. 113, 117].

Пунктом 26 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України (2456-6) Верховна Рада України надала Кабінету Міністрів право встановлювати розмір соціальних виплат виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування. Тобто фактично надала йому право своїми актами вирішувати питання щодо фінансового забезпечення соціальної сфери, на свій розсуд встановлювати та скасовувати

соціальні виплати, прикриваючи свою діяльність відсутністю фінансових ресурсів.(!)

Надання Кабінету Міністрів України таких повноважень суперечить вимогам статті 92 Конституції (254к/96-ВР), яка визначила сфери, зокрема основи соціального захисту які мають врегульовуватись виключно спеціальними Законами України, одним з яких є Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (3551-12), а не актами Кабінету Міністрів України, як це передбачено пунктом 26 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України (2456-6).

Отже, як ми бачимо Конституція України не наділила Кабінет Міністрів України правом встановлювати або будь-яким іншим чином змінювати розміри соціальних виплат передбачених Законами України.

Кабінет Міністрів України має реалізувати свої повноваження з проведення політики у сфері соціального захисту населення шляхом розроблення проекту Закону "Про Державний бюджет України", включаючи до нього розмір необхідних фінансових ресурсів для забезпечення всіх видів виплат та допомог передбачених законодавством України на наступний рік. Але встановлювати розмір тієї чи іншої допомоги є прерогативою саме Верховної Ради України. При цьому Верховна Рада України, як єдиний законодавчий орган, не має повноважень передавати свої обов'язки, які передбачені Конституцією України іншим державним органам, в тому числі і Кабінету Міністрів, так як це зводить нанівець сам принцип поділу влади в країні.

Порядок зменшення розміру або скасування соціальних виплат

Позиція національних судів, яка полягає в тому, що передбачені законами України соціально-економічні права не є абсолютними є такими, що не відповідають діючому законодавству.

Такі норми насамперед не узгоджуються із засадничими положеннями Основного Закону України, а саме зі статтею 21 Конституції (254к/96-ВР) згідно з якою права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними [2, ст. 21].

Право на соціальний захист віднесено до основоположних прав і свобод передбачених Конституцією. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел і забезпечується частиною другою статті 22 Конституції України (254к/96-ВР), відповідно до якої конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані.

Встановлення додаткових пільг та гарантій ветеранам війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (3551-12), є одним із засобів реалізації державою свого конституційного обов'язку, щодо забезпечення соціальним захистом осіб, які захищали Батьківщину, її суверенітет і територіальну цілісність а також членів їхніх сімей.

Так, статтею 17 Конституції України (254к/96-ВР) передбачено, що держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей. І, як неодноразово зазначав Конституційний Суд України у своїх рішеннях дана норма Конституції розповсюджується на осіб не тільки під час проходження військової служби а й після її закінчення.

У зв'язку з цим держава не має права в односторонньому порядку відмовитися від свого зобов'язання щодо забезпечення соціального захисту осіб, які вже виконали свій обов'язок перед державою. Одностороння відмова держави від своїх зобов'язань перед ветеранами війни та особами на яких

поширюється чинність Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12), підриває довіру до такої держави.

Отже, закріплення у Конституції України (254к/96-ВР) обов’язку держави щодо забезпечення соціального захисту ветеранів війни є запорукою його реалізації та недопущення зниження його рівня.

Тлумачення словосполучення “звуження змісту та обсягу прав і свобод” надав Конституційний Суд України у Рішенні №5-рп/2005 від 22.09.2005 року, згідно з яким “конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані, при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав та свобод. Скасування конституційних прав і свобод - це їх офіційна ліквідація. Звуження змісту і обсягу прав і свобод є їх обмеженням...” [8, п.5.2].

Отже, визнання Законом правових актів такими, що втратили чинність, зупинення їх дії, внесення до них змін і доповнень, стосовно закріплених в них конституційних прав вважається скасуванням або обмеженням цих прав та свобод.

Конституційний Суд України у своєму Рішенні №12р/2018 від 18.12.2018 року зазначив, що соціальний захист ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12), спрямований на забезпечення їм достатнього життєвого рівня. Обмеження або скасування пільг для ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону (3551-12), без рівноцінної їх заміни чи компенсації є порушенням зобов’язань держави щодо соціального захисту осіб, які захищали Вітчизну, та членів їхніх сімей. У разі зміни правового регулювання набуті вказаними особами пільги чи інші гарантії соціального захисту повинні бути збережені із забезпеченням можливості їх реалізації. Обмеження або скасування таких пільг, інших гарантій соціального захисту

можливе лише у разі запровадження рівноцінних або більш сприятливих умов соціального захисту для таких осіб [11].

У цьому ж Рішенні Конституційний Суд України зауважив, що забезпечення державою соціального захисту не має залежати від матеріального становища їхніх сімей та не повинне обумовлюватися відсутністю фінансових можливостей держави [11].

Приписи ст. 3 Конституції України, згідно з якими держава відповідає перед людиною за свою діяльність, зобов'язують державу обґрунтовувати зміну законодавчого регулювання, зокрема у питаннях обсягу пільг, компенсацій та гарантій [11].

Відповідно до статті 2 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12) “Права та пільги для ветеранів війни і членів їх сімей, встановлені раніше законодавством України і законодавством колишнього Союзу РСР, не можуть бути скасовані без їх рівноцінної заміни. Нормативні акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які обмежують права і пільги ветеранів війни, передбачені цим Законом, є недійсними” [3, ст. 2].

Також, слід звернути особливу увагу, що конституційне право на соціальний захист відповідно до статті 64 Основного Закону України (254к/96-ВР) може бути обмежене тільки в умовах воєнного або надзвичайного стану і обов'язково із зазначенням строку дії таких обмежень [1, ст.ст.85, 92,106].

Отже, обмеження права на отримання щорічної разової грошової допомоги до 5 травня ветеранами війни з таких підстав як відсутність наявних фінансових ресурсів в державі або необхідність запобігання чи усунення реальних загроз економічній безпеці України (за відсутності воєнного або надзвичайного стану) не є «конституційно допустимим» а фактично є односторонньою відмовою держави від її зобов'язань, передбачених частиною

п'ятою статті 17 Конституції України (254к/96-ВР), щодо соціального захисту осіб, які захищали Вітчизну, та членів їх сімей.

Кодекс чи Закон? Яким нормативно-правовим актом регулюється виплата щорічної разової грошової допомоги до 5 травня?

Аналізуючи судову практику, яка склалася в Україні щодо розгляду справ пов'язаних з виплатою щорічної разової грошової допомоги до 5 травня ветеранам війни, можна зробити висновок, що суди погоджуються, що наразі діють два нормативно-правові акти (Бюджетний кодекс та Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»), які мають однакову юридичну силу, проте по-різному встановлюють розмір щорічної разової грошової допомоги до 5 травня ветеранам війни.

Вирішуючи питання який же саме правовий акт підлягає застосуванню, суди в своїх рішеннях здебільшого посилаються на Рішення Конституційного Суду України №4-зп від 03.10.1997 року, у справі про набуття чинності Конституцією України де зазначено, що конкретна сфера суспільних відносин не може бути водночас врегульована однопредметними нормативними актами однакової сили, які за змістом суперечать один одному [6].

Враховуючи те що Закон України від 28.12.2014 р. "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин" (79-8) прийнятий пізніше Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (3551-12), суди приходять до висновку, що в даному випадку, підлягають застосуванню саме норми Закону України від 28.12.2014 р. "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин" (79-8), які неконституційними не визнавались.

Але з такою позицією суддів погодитися не можна оскільки законодавцем в статті 1 Бюджетного кодексу (2456-6) визначена виключна сфера його застосування, а саме: "відносини, що виникають у процесі

складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, і питання відповідальності за порушення бюджетного законодавства, а також визначаються правові засади утворення та погашення державного і місцевого боргу” [2, ст.1].

При цьому Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12) визначає правовий статус ветеранів війни, забезпечує створення належних умов для їх життєзабезпечення, сприяє формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них. І саме цей Закон регулює соціальний захист ветеранів війни [3, ст.1].

При порівнянні сфери дії цих двох законодавчих актів є очевидним, що вони не є однопредметними нормативними актами, так як мають зовсім різні сфери своєї дії і різні предмети свого регулювання.

Бюджетний кодекс (2456-6) не конкретизує жодної суспільної сфери, окрім, бюджетної, ним встановлюється тільки загальний зміст Закону України про Державний бюджет, який в свою чергу вже розподіляє ресурси країни між різними суспільними сферами. Отже, Бюджетний кодекс України (2456-6) регулює тільки бюджетні відносини і по відношенню до соціальних виплат ветеранам війни він є загальним нормативним актом, я би навіть, сказала, дуже-дуже загальним.

А Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12) - є спеціальним актом, яким встановлюється не тільки перелік осіб які мають право на соціальний захист, як ветерани війни, а й перелік пільг, їх розмір, порядок надання, тощо.

Отже, посилення судів на Рішення Конституційного Суду України №4-зп від 03.10.1997 року, у справі про набуття чинності Конституцією України, є не доречним, так як в цьому Рішенні основним питанням було саме набуття

чинності та скасування однопредметних (аналогічних) актів, а саме момент скасування чинності Конституції України 1978 року та набрання чинності Конституцією України 1996 року (254к/96-ВР), а як було встановлено раніше наші нормативні акти не є однопредметними.

В теорії права таку колізію, яка виникла між Бюджетним кодексом України (2456-6) та Законом України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (3551-12) називають змістовною, тобто такою, що виникає в результаті часткового збігу обсягів регулювання декількох норм права.

Специфіка таких колізій пов'язана саме з поділом норм права на загальні та спеціальні. Загальні - це ті, які діють на рід відносин в цілому, а спеціальні діють тільки в межах певного конкретного виду правовідносин і встановлюють для цього виду певні особливості в порівнянні із загальним правилом [14].

У випадку конкуренції загальних і спеціальних норм більшість підручників з теорії держави і права рекомендують керуватися правилом, що спеціальний закон скасовує дію загального. Дане правило застосовується і у випадку, якщо загальний нормативно-правовий акт був прийнятий пізніше, у такому разі пріоритет все одно залишається за спеціальним актом, хоча його і було прийнято раніше загального.

Така ж позиція викладена і у Листі Міністерства юстиції України № 758-0-2-08-19 від 26.12.2008 "Щодо практики застосування норм права у випадку колізії", де зазначено, що при розбіжності між загальним і спеціальним нормативно-правовим актом перевага надається спеціальному, якщо він не був скасований виданим пізніше загальним актом [12].

Нормами ж Бюджетного кодексу України (2456-6) (який по своїй суті взагалі не має відношення до регулювання соціальної сфери) лише обмежувалося застосування деяких пунктів окремих статей Закону України

“Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12) проте дія ні самого Закону, ні окремих його норм не скасовувалась, не зупинялась та не змінювалась.

Отже, посилення судів на Бюджетний кодекс України (2456-6), як на акт вищої юридичної сили, є неправомірним, в цьому випадку все одно застосуванню підлягають норми спеціального закону - Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12), якими виплата ветеранам війни щорічної разової допомоги до 5 травня встановлюється виходячи з розміру мінімальних пенсій за віком.

Висновки. Відповівши на питання які постають при нарахуванні та виплаті щорічної разової грошової допомоги до 5 травня ми з’ясували, що на сьогоднішній день розмір щорічної разової грошової допомоги до 5 травня регулюється саме Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12) в редакції від 25.12.1998 року, яка передбачає, що щорічно до 5 травня виплачується разова грошова допомога розмір якої визначається у мінімальних пенсіях за віком.

Всі нормативні акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які обмежують права і пільги ветеранів війни, передбачені Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12) в тому числі і право на отримання щорічної разової грошової допомоги до 5 травня, є недійсними [6, ст.2].

Це означає, що Кабінет Міністрів України не повноважний на власний розсуд зменшувати законодавчо встановлений розмір цієї допомоги, а Верховна Рада України не має права наділяти його такими повноваженнями.

Держава не може самотійно на свій розсуд відмовлятися від взятих на себе зобов’язань і в односторонньому порядку зменшувати обсяг соціальних гарантій прикриваючись відсутністю фінансових ресурсів. Всі зміни, щодо

виплати щорічної разової грошової допомоги до 5 травня мають вноситися тільки шляхом внесення відповідних змін неопосередковано до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (3551-12), який на сьогоднішній день є найголовнішим спеціальним актом, що регулює виплату цієї допомоги.

І поки законодавці не приймуть однозначно встановлених норм, які будуть регулювати виплату щорічної разової грошової допомоги до 5 травня, поки ветерани війни окрім захисту Вітчизни будуть змушені захищати свої права ще й в судовому порядку, а незалежність судів в цих справах буде викликати великі сумніви, більшість таких справ так і будуть закінчуватись фразою, яку довелося почути мені від судді одного з районних судів: “ Я розумію, що ви праві і законодавство на вашому боці, але я хочу щоб моє рішення не було скасоване судом вищестоящої інстанції, і тому я вимушений в повному обсязі відхилити позовні вимоги...”

Список використаних джерел:

1. Конституція України (254к/96-ВР) від 28.06.1996 року. *Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141* (в редакції від 21.02.2019) ;
2. Бюджетний кодекс України (2456-VI) від 08.07.2010 року; *Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572;*

3. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту; Закон України (3551-12) від 22.10.1993 року; *Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 45, ст.425;*
4. Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»: Закон України (367-XIV) від 25.12.1998 року; *Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 24, ст. 209;*
5. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин; Закон України (79-VIII) від 28 грудня 2014 року; *Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 12, ст.76;*
6. Рішення Конституційного Суду (справа про набуття чинності Конституцією України) від 3 жовтня 1997 року № 4-зп; *Офіційний вісник України від 1997 — 1997 р., № 42, стор. 59, код акта 4146/1997;*
7. Рішення Конституційного Суду України (справа про фінансування судів) від 24 червня 1999 року №6-рп/99; *Офіційний вісник України від 30.07.1999 — 1999 р., № 28, стор. 169, стаття 1432, код акта 9118/1999;*
8. Рішення Конституційного Суду України (справа про постійне користування земельними ділянками) від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005; *Урядовий кур'єр від 05.10.2005 — № 188; Офіційний вісник України від 14.10.2005 — 2005 р., № 39, стор. 95, стаття 2490, код акта 33923/2005;*
9. Рішення Конституційного Суду (справа щодо предмета та змісту закону про Державний бюджет України) № 10-рп/2008 від 22.05.2008; *Офіційний вісник України від 06.06.2008 — 2008 р., № 38, стор. 22, стаття 1272, код акта 43177/2008;*
10. Рішення Конституційного Суду України від 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011; *Вісник Конституційного Суду України від 2012 — 2012 р., № 1,*

- стор. 93; Офіційний вісник України від 20.01.2012 — 2012 р., № 3, стор. 55, стаття 100, код акта 59981/2012;*
- 11.Рішення Конституційного Суду України (справа про соціальний захист ветеранів війни та членів їхніх сімей) від 18.12.2018 року №12-рп/2018; *Вісник Конституційного Суду України від 2019 — 2019 з., № 1, стор. 99;Офіційний вісник України від 25.01.2019 — 2019 р., № 7, стор. 114, стаття 228, код акта 93102/2019;*
 - 12.Щодо практики застосування норм права у випадку колізії (v0758323-08); Лист Міністерства юстиції України № 758-0-2-08-19 від 26.12.2008; *Все про бухгалтерський облік від 11.03.2009 — 2009 р., № 23, стор. 41;*
 13. Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (п0002451-06); Методичні рекомендації Апарату Верховної Ради України; *Видання четверте, виправлене і доповнене Київ - 2014;*
 - 14.Загальна теорія держави і права ; підручник за редакцією доктора юридичних наук, професора, академіка АПрН України М. В. Цвіка, доктора юридичних наук, професора, академіка АПрН України О. В. Петришина ; Харків “ Право” 2009;
 15. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/40612;>
 16. <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.